

COMMUNIO

Slovo na cestu

Sestry a bratři,

věříte v anděly? Teď nemyslím něco, jako je Modrý anděl nebo Žlutý anděl. Myslím ty, jejichž svátek slavíme 29. září – svátek Michaela, Gabriela, Rafaela a všech andělů.

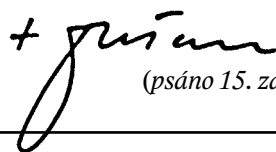
Nevím, kde vzali někdejší umělci ty legrační zakulacené postavičky baculatých andělků se zakrslými křídélky... z Bible určitě ne. Přesto asi devadesát míst v Písmu mluví o andělech. Ale kdo je vlastně anděl? Ten, který chodí s Mikulášem a čertem? Postava z pohádek? Je to podivuhodný Boží posel z biblických příběhů, který doprovází, chrání a přináší dobré zprávy, nebo postava z esoterických nauk a podivný kyč ve službách naší občas pokleslé obrazotvornosti?

Hebrejské slovo mal'ach stejně jako řecké angelos znamená posel. Někdo, kdo zjevuje Boží vůli člověku, protože ten by neunesl setkání se samotným Hospodinem. Andělé jsou Boží služebníci a poslové, kteří slouží při uskutečňování Božích záměrů, duchovní a nesmrtelné bytosti, které mají rozum a vůli. Svatý Augustin píše, že „anděl je v první řadě název úkolu“. Celý život Ježíše Krista je obklopen působením andělů: Jejich chvalozpěv zní při jeho narození, obsluhují ho na poušti a dodávají mu síly ve smrtelné úzkosti. Andělé jsou ti, kdo oznamují radostnou zvěst o Ježíšově vtělení i vzkříšení. Výpovědi Nového zákona o andělech jsou samozřejmě pod vlivem pozdně židovských tradic, ale podstatně strážlivější. Vždycky když se v Bibli děje něco důležitého, je u toho anděl. Andělé biblických textů často nemívají jména, ale Písmo přece jen tři jména uvádí. Gabriel přináší Zachariášovi zprávu o narození Jana Křtitele a Matce Boží a Josefovi poselství o narození Spasitele, Michael je

vojevůdce zástupu Božích vojska a Rafael průvodce a ochránce Tobijášův. Písmo také na několika místech naznačuje, že andělé jsou našimi pomocníky a strážci. Církevní otec Basil Veliký (+397) píše: „Každý věřící má u sebe anděla jako ochránce a pastýře, aby ho vedl k životu.“ Generace mých rodičů měla ve svých domácnostech často obrázek dítěte jdoucího přes chatrný dřevěný můstek, pod nímž jsou rozbourené vody, a za ním byla postava anděla strážce. Nám, kteří jsme se v dětství také učili modlitbu „Andělíčku, můj strážníčku, opatruj mi mou dušičku...“ se ovšem mohla spíš vybavit postava malého strážníčka esenbáčka – policajtička s pistolkou a pendrečkem. Nevíme, jak andělé vypadají. Jisté však je, že často prožíváme chvíle, kdy nás na poslední chvíli zadrží nebo postrčí něčí neviditelná ruka, nebo kdy je nám najednou někdo nečekaně blízko a kdy my jsme blízko druhým. A to je velká věc.

Jeden moderní filozof vyjádřil naši lidskou situaci slovy: „Nad námi je prázdné nebe.“ To by znamenalo, že můžeme spoléhat jen na sebe. Naše víra však říká: Protože Syn Boží přišel na náš svět, andělé, kteří jej provázeli, nezmiželi. A andělé sestupující a vystupující po žebříku mezi nebem a zemí v Jákobově snu (Gn 28) stejně jako andělé zvěstující betlémským pastýřům, že Bůh má v lidech zalíbení (Lk 2,14), sdělují i nám, že nebe je stále otevřeno, abychom měli výhled k naději a záchraně. A tak nám všem přeji, abychom měli otevřené oči i pro věci, kterým nerozumíme, a aby naše víra dostala křídla. Andělská křídla. Protože ten, kdo má křídla, je svobodný.

Váš bratr

(psáno 15. září 2012)

Obsah

Bohuslav Feynek **Modlitba**

Pane, myslím na chvíli, až se
tato země promění,
až budeme bez břemen
a věčným světlem oděni,

Až nás Prsy Utěšení mlékem pokoje nasytí,
Až budeme odpočívati, radostmi přikryti...

Takový je sladký večer, v zrcadle
vše to již duše má vidí:
ale vidí a nemá – nerozsvíceny
chodí tváře lidí,

jenom oblaka a země, vody
pláním Lásky tvé jsou nasáty,
a chci-li se těšiti bezelstně,
mohu jen se zvířaty...

Pohled, jak se hlady, prázdnotou
a zarytostí třese:me:
Proto, Bože, úpěnlivě prosí tebe srdce mé,

prosím tebe pro lásku, již
chabou k tobě mám, –
duše naše údové jsou tvoji, živý
jsme a bolestný tvůj Chrám:

Bože, nechod', nechod' již tak zbědován!

Slovo na cestu 2

Rozhovor s Pavlem Cepkem 4

**Mysticismus – víra – Ježíš
proměněný** 7

**Āsketika a estetika pokání jako
metoda víry** 9

Procházky dějinami církve – 1 ... 11

**Rozhovor s Klárou Alžbětou
Samkovou** 14

**Starokatolický dětský letní tábor
2012** 19

Zprávy 20

Z archivu Communia 22

COMMUNIO – vydává Starokatolická
církev v ČR, Na Bateriích 27, Praha 6,
162 00

ISSN 1805-1243

Registrační číslo MK ČR E 20002.

Vyšlo 17. 10. 2012

tel./fax 224 319 528

e-mail: stkat@starokatolici.cz

www.starokatolici.cz

Za toto číslo zodpovídá redakční
rada. Děkujeme za příspěvek na pa-
pír a tisk.

Grafická úprava a DTP: Marek Bárta

Neoznačené fotografie archiv redakce.

Rozhovor s... Pavlem Cepkem

V září tomu bylo 15 let, co do šumperské farnosti nastoupil jako administrátor a později farář Pavel Cepek. Za těch 15 let působení Pavla Cepka a jeho manželky Jiřiny se šumperská farnost změnila k nepoznání. Opravený kostel a fara, zrekonstruované interiéry, upravená zahrada, živá obec, několikanásobně více věřících, filiální obec v Břidličné... to je jen několik z mnoha úspěchů, které je třeba zmínit. Během prvního zářijového víkendu se uskutečnila oslava tohoto výročí spojená s návštěvou biskupa Dušana. Využili jsme tedy této příležitosti a položili Pavlovi několik otázek.

Je to už 15 let, co jsi v šumperské farnosti. Jak bys těchto 15 let zhodnotil?

Je pravda, že těch patnáct společných let v Šumperku uteklo jako voda. Určitě bych je označil za požehnané. Máme 3 syny a dceru, znovu jsme vybudovali obec; kostel, fara i zahrada jsou něco úplně jiného než před 15 lety. Kromě šumperské obce se nám také podařilo po roce 2000 vykřesat plamínek v úplně vyhaslé filiální obci v Břidličné. I tam dnes stojí opravený kostel a schází se v něm docela pěkná skupinka křesťanů.

Pochopitelně to všechno nebylo zadarmo. Všechny nás to stálo mnoho sil a času. Ta nejlepší léta. Řada sester a bratří, kteří se mnou a Jiřkou začali obnovu před 15 lety, již odešla na věčnost a nikdo z těch, kteří dnes sedí v kostelních lavicích, zde onoho 1. září

1997 nebyl. Přišli během těch let a připojili se k naší velké rodině, která už nemá jen 6 členů, ale několik desítek. Mnohé z nich jsme pokřtili, další přivábila proměna kostela a okolí. Jak říká moje manželka: „Kostel a fara je naším dalším dítětem.“

Při nedělní bohoslužbě 2. září 2012, které předsedal bratr biskup Dušan, jsem myslím řekl: „K tomu, abychom hodnotili oněch uplynulých 15 let, nám schází patřičný odstup, ale jedno můžeme a máme – poděkovat Bohu za všechno, co jsme od něho dostali a poprosit o požehnaní do let příštích.“

Jak vzpomínáš na své začátky? Jaký byl tvůj první den v šumperské farnosti?

Když jsme se 1. září 1997v automobilu zn. Trabant de luxe přehoupli přes bludovský vrch, otevřelo se před námi panorama Šumperka obklopeného horami. Ten pohled je nezapomenutelný, protože jsme se dívali

na město, které se mělo stát naším novým domovem. Čekali nás „zajímavé časy“. Překvapilo nás, že u branky fary ve chvíli, kdy jsme poprvé zastavili u chodníku, zazvonil muž s dotazem: „Šéfe, tak kdy můžeme začít?“ Nikoho v Šumperku jsme neznali a byli zde 5 minut. Byl to šéf zednické party, a protože fara zoufale potřebovala rekonstrukci, za týden jsme si plácli. Až po pár dnech prací vyšlo najevo, že měli udělat jen nějakou malou „prácičku“ na nedaleké faře ČČSH ve stejné ulici. Omyl způsobil prostý fakt, že fara i sborový dům mají číslo 14. Jen název ulice je jiný, ale obě procházejí kolem kostela. Z malé prácičky se stala velká. Po padesáti letech bez údržby potřebovala fara, kostel i zahrada vžit „z gruntu“. Nakonec to dopadlo tak, že jsme spali před oltářem na desce polystyrénu, protože v celé faře nebyla jediná místnost netknutá. Všude byly nové omítky, betony a instalace. A tak jsme u stolu pod křížem v kostele jedli, úřadovali a spali. A snažili se od rána do noci stačit zedníkům. Kostel sám vypadal jako skladiště – měli jsme tam spoustu krabic s věcmi, vedle kazatelny ležela nová vana a v kazatelně samotné pak různé vařivo. Dupáním a klackem jsme k tomu vyháněli potkany jak z kazatelny, tak i z fary (dokonce i z 1. patra). Po velkých povodních toho léta jich zde bylo požehnaně. Okna v kostele byla rozbitá a s pokračujícím podzimem se naše pionýrské začátky stávaly i otužovací kúrou. Moje budoucí manželka neváhala obléknout i rukavice na spaní. Na oběd jsme chodili do bufetu, protože kuchyň zrovna nebyla, koupat jsme se neměli kde a čisté triko jsme si šli koupit na tržnici. Finiš posledních týdnů byl zdrcující – pracovalo se od 5 hodin ráno do jedenácti do večera. Den

před svatbou jsem věšel kuchyňské skříňky do 4 hodin do rána. Nakonec se vše podařilo stihnout a 25. října 1997 jsme slavili svatbu v našem kostele. Poprašek prvního sněhu ten den milosrdně skryl skládku před farou i neutešený stav zahrady. A druhý den v neděli bohoslužba a pak ještě jedna v Brně. Na svatební cestu jsme jeli do Prahy... Tak nějak jsme začínali. Život se pak dostal do klidnějších kolejí, i když práce neubýlo. Spíš naopak.

Tak tomu opravdu říkám nesnadné začátky, klobouk dolů. Nyní se chystáš na opravu střechy kostelní věže. Jaké jsou ostatní tvé plány na dalších 15 let?

V době, kdy odpovídám na tyto otázky, jsou práce v plném proudu. Završuje se tak generální oprava střechy fary a kostela započatá v roce 2000. Věž si na novou střechu musela počkat nejdéle.

Žádné velké plány do budoucna nemám. Rád bych dotáhl do konce projekt „Centrum“ započatý v roce 2003. V jeho rámci jsme zrekonstruovali suterén fary na samostatnou jednotku (sociální zařízení, šatna, kuchyňka, sauna – ložnička, společenská místnost, krb na dřevo sloužící k vytápění celé fary) a v druhé etapě připravujeme prostory na kúru a půdě kostela pro větší církevní akce. Maximální kapacita by měla dosáhnout 20 lůžek. Menší část jsme již dokončili v loňském roce a ložnice na kúru s koupelnou hostila setkání mládeže loni na podzim. Letos pokračujeme hlavní koupelnou na půdě a dokončíme systém vytápění včetně ohřevu teplé užitkové vody. Původně jsme chtěli projekt dokončit ke 100. výročí posvěcení kostela v roce 2014, ale asi to bude trvat o trochu déle. Velkou část

prací konáme svépomocí a sil po tolika letech práci ubývá.

Součástí mých plánů je být se svou rodinou, protože děti rostou jako z vody. Každá volná sobota strávená společně na chalupě je pro nás svátkem. I když jsem spíše činorodý člověk, rád si také odpočinu u dobré knihy a nepohrdnu ani spánkem.

Jak bys ty, který šumperskou faru a kostel opravil doslova vlastníma rukama, přivítal zavedení římskokatolického pravidla „škatulata, hejbejte se“, neboli po pár letech o farnost dál?

Z tohoto systému mi naskakuje husí kůže, protože jsem ho sám zažil. Jako duchovní římskokatolické církve jsem byl během čtyř let na čtyřech různých místech. Naší starokatolické církvi, která je rodinou ve větším měřítku, by tento systém přinesl zkázu. Posláním faráře přeci není jen zajistit řádný chod bohoslužeb či úřadovat, ale také dávat dohromady členy obce, prožívat s nimi dny všední i sváteční, vytvářet přátelská pouta... To vyžaduje mnoho trpělivosti a času. Mé vizi tak spíše než suchý konzistorní úředník odpovídá dobrácký venkovský farář, který žije a dozrává obklopen svou vlastní rodinou i tou farní. Koneckonců, o to jsme se v Šumperku snažili už od začátku.

Napadlo tě někdy, jak by tvůj život vypadal, kdybys nepoznal starokatolickou církev?

Na tuhle otázku asi není možné odpovědět. Naše budoucnost není daná, je výsledkem našich činů. Ale dříve, než jsem našel

starokatolickou církev, jsem potkal svou ženu a objevil cenu duchovní svobody. Určitě by mě to dovedlo někam, kde bych mohl spojit obojí. A věřím, že Bůh má pro nás připravenou víc než jenom jednu cestu...

Máš tři syny a jednu dceru, myslíš si, že některé z nich půjde ve tvých stopách?

Netuším a nechci si hrát na Boha. Zpravidla nejlepším lékem na chuť stát se farářem, je být jeho dítětem. Pokud by se tak opravdu stalo, považoval bych to za důkaz pravosti duchovního povolání.

A na závěr tu mám pro tebe takovou malou úvahu. Prokázal jsi během těch 15 let, že jsi schopným knězem a farářem. Z ruiny jsi vybudoval místo pro život v církvi. Dokázal by sis představit, že by tato tvá práce byla ohodnocena a tys byl zvolen dalším biskupem? Dovedl by sis sám sebe představit na takovém postu? A co bys v takovém úřadu učinil jako první krok?

Nedovedl. Jsem šťastný tam, kde jsem. Církve jsou pro mne konkrétní lidé, které znám a mám je rád. Kariéerní postup v církevních strukturách, byť tak minimalistických jako u nás, mne neláká. A tu druhou otázku si raději schovejte pro příštího biskupa, ten snad bude znát odpověď.

Děkuji za rozhovor.

☒ připravila Monika Mádlová

Mysticismus – – víra – Ježíš proměněný

S Rolandem, našim knězem z Varnsdorfu, jsme po jedné mši svaté hovořili o mysticismu. V tu chvíli jsem si uvědomil, jak je v nás tajemný mysticismus, nutno říci neoprávněně, stále zakořeněný, archetypálně nepřehlédnutelný.

Pravda je trochu jiná, zvláště pak o vztahu víry a niterných mystických zážitků. Mystický zážitek představuje přímé zření skryté Boží reality. Každý takový akt vychází pouze z Boží vůle, člověka přepadává, vždy určitým způsobem zaskočí a překvapí. Vnitřní mystické zření není člověkem ovlivnitelné, není závislé ani podmíněné lidskou vůlí.

Mé poslední takové zření, které jsem vypověděl u hrobů našeho předposledního starokatolického biskupa otce Podoláka a mého

syna Samuela našemu biskupovi Dušanovi (mému dlouholetému příteli), bylo uzření Ježíše. Byl mi zjeven Ježíš křižovaný, umírající a vstávající. Viděl jsem Ježíše přímo před sebou, jak opuštěný, smutný a nikým neopěvovaný umírá a vstává znovu a znovu. Každou sekundu, minutu, hodinu. Nyní již vím, že Ježíšova smrt a vlastně konečné vítězství není u konce. Ježíšovo utrpení na Golgotě se v žádném případě neskončilo. Ježíš trpí, umírá a vstává stále dál. To vše má přitom dva důvody. Prvním je Ježíšova neotřesitelná služba člověku, nikým nenahraditelná, nikým nezastupitelná, až otrocká služba, kterou Ježíš stvrdil umýváním nohou svým učedníkům. Druhým důvodem je, že Ježíš je křižován našimi hříchy. Každý náš hřích jej znovu a znovu usmrcuje, každý náš hřích

plive a kope do Ježíše kráčejíciho mezi setníky na Golgotu, která již není z tohoto světa.

Uzřel jsem tedy Ježíše opuštěného, smutného, božského úkolem, nikoli jeho vnitřním stavem. Je to nejtěžší úloha, kterou mu Bůh vyvolil (resp. sám sobě). Je to ten nejstrašnější osud celého světa. Ježíš opuštěný, stále opravdově umírající, stále a stále, zatím bez vidiny ukončení, i když vždy vstávající. Na tomto místě je nezbytné dodat, že Ježíš je nositelem trojho proměnění. Proměnění, které můžeme uzřít, pokud budeme Bohem posvěceni, ale které nikdy nemůžeme poznat a vnitřně uchopit. První proměnění je to zmíněné novozákonní, kdy se Ježíš proměnil před Petrem, Janem a Jakubem. Je to první hodnota Ježíšova božského významu, který vyznáváme slovy „sedí po pravici Otce a znovu přijde ve slávě...“ Druhé Ježíšovo proměnění, hodnota, je substanciální proměnění ve Večeři. Při mši svaté Ježíš vstupuje skrze své proměněné tělo a krev do našich bytostí, což představuje náš nejvyšší podíl na božském dění na tomto pozemském světě. Třetí Ježíšovo proměnění v bytost stále křížovanou našimi hříchy, Ježíše věčně umírajícího a trpícího, jsem vypověděl výše.

Všechny tři hodnosti Ježíše Krista byly ustanoveny, popř. zjeveny, zde na Zemi, neboť tak tomu Bůh chtěl. V žádném případě ani jedna z nich není ustanovena pouze pro náš svět a pouze pro určitý čas. Ježíš je stále oslaven, Ježíš stále eucharisticky vstupuje do našich nití, ale také stále trpí a umírá. Takové trojdomění se týká celého světa, tj. nejen nás, ale

i našich zemřelých, i když již v pozmeněném stavu bytí. Pouze poštillec by si mohl myslet, že Ježíš se dává pouze v našem pozemském světě, nikoli v tom nebeském, což platí i pro svatou eucharistii.

Na závěr je nutné říci, že mystický zážitek a víra jsou dvě naprosto rozdílné kategorie. Mystický zážitek, ať jakkoli silný a významný, neudělá automaticky z člověka bytost věřící, odevzdanou do Božích rukou (Boží ruce – jak nesmyslný výraz, který chápeme jen my, věřící). Bůh nikdy neobchází akt svobodné vůle, akt svobodného lidského rozhodnutí. Vnitřní uzření skryté Boží reality nepředstavuje posvěcení bezhříšnosti takového jedince. Člověk víry je ten, který vládne, i když ostatní plivou, kopou a zabíjejí. Přesto i člověk víry má právo se ptát, co je připravené, jak to vypadá, jaké děje jej čekají. Není to nepokora ani snad nízká a hloupá zvidavost. Nepokora vypadá úplně jinak, např. Proč zemřel můj milovaný patnáctiletý syn Samuel (můj parťák), když na světě žije takových zbytečných, zlých a nikým nemilovaných lidí? Proč je jiný posvěcen a já ne? Proč Bůh navštěvuje jiného a mne ne? Tak se projevuje nepokora, nepokora neodevzdanosti a nevíry!

Není nepokorou ptát se, jak vypadá Boží království, co budu a vlastně chci dělat v pozmeněném stavu mé lidské bytosti, tj. po fyzické smrti atp., i když, pokud jsme skutečnými věřícími (vlastně Podílníky), tak Božím královstvím již žijeme.

☒ *Richard Vondráček, farnost Varnsdorf*

Asketika a estetika pokání jako metoda víry

Novější protestantští teologové učí, že nelze poznat historického Ježíše, nýbrž jen Krista ve světle povelikonoční víry. Ke Kristu jako k postavě evangelií pak přistupují ze dvou hledisek: ontologického a existenciálního. Ontologický se ptá, kým Kristus je? Existenciální, kým je Kristus pro nás?

Víra by pak v prvním případě znamenala přesvědčení o pravdivosti výpovědí o Kristu: že je druhou osobou Trojice, pravý Bůh a pravý člověk, který přebývá ve dvou přirozenostech nesmíšeně, neměně, nerozdílně a neoddělitelně, jak hlásá Chalcedonské vyznání víry. Existenciálnímu přístupu by odpovídala víra jako důvěra v Krista a jeho zaslíbení. První

přístup hrozí rozmělnit vztah k živému Bohu ve spleti dogmat. Druhý přístup hrozí důvěrou v někoho, koho neznáme: vždyť Krista poznáváme až z výpovědí víry Církve!

Ošemetnost této podvojnosti vyvstane obzvláště palčivě ve vztahu k bližním: jak mohu přebývat ve společenství s někým, kdo nevyznává totéž co já, za první, zadruhé pak: jak mohu bližnímu zvěstovat někoho, o kom nic nevím?

Klíč není v mé víře, nýbrž ve mně samém, respektive v metodě, kterou své víře vtisknu. Touto metodou míním překvapivě cosi, vnímaného v horším případě jako nepříjemnou povinnost, v lepším případě jako jednu z méně významných svátostí: pokání.

Pokání předně nezáleží na hříchu. Sama závislost věci na věci jiné je pochybná a pokání, záviselo-li by na hříchu, nebylo by lepší, než hřích sám. Pokání je spíše odpovědí na porušený stav světa, ve kterém nemůžeme přebývat, aniž bychom nevyryli hlubokou brázdu do srdcí bližních i do tváře země: od vagónů zrušené přírody, požatého obilí, poražených zvířat, zklamaných nadějí, přervaných vztahů a zlomených srdcí nás nikdo a nic neodpřáhne. Tento stav nicméně natolik sdílíme s celkem lidstva, věřícími jako nevěřícími, že nás nutnost pokání spojuje i tam, kde nás rozděluje víra. A co víc, nikdo z nás, křesťan jako nekřesťan, nemá ani v rámci vlastní tradice tak přesnou víru, aby se nemusel kát z její nedokonalosti – a právě to jej otevírá přesažnosti bližního, nezvčetnělného a neprevoditelného na úhrn jeho rysů, vlastností, představ a názorů, v podobném duchu pak přesažnosti samotného Boha v Jeho neuchopitelnosti a tajemnosti.

Takový je asketický aspekt pokání, který všude tam, kde hledíme zmírnit nedostatek, nouzi a bídu a zároveň se bráníme nadbytku, přemíře, přehnanosti a přebujelosti ať už věcí, pojmů, myšlenek, představ, názorů a nároků, plynule přerůstá v aspekt estetický. Už tím, že odpadá veškeré kypění, bujení, bobtnání, bubření, nadýmání a hemžení ve jménu čistoty a ryzosti tvarů. Zde platí, že krásné je to, co není ošklivé, neboť ošklivost vnímáme už porušeným zrakem padlé a dosud neproměněné přirozenosti, zatímco krásu až zrakem očištěným, jak jinak, askezi.

A právě očima očištěnými askezi a zbystrěnými estetikou pokání uvidíme Krista v jeho nejpravější povaze, v kráse bez příměsí čehokoliv ošklivého.

Zde se vracíme zpět na začátek. Byť rozdílné víry, máme se všemi společnou potřebu pokání, které zdvihá zrak ke kráse, jaká je společná pro všechny, protože skutečně, opravdově a v nejsilnějším slova smyslu je.

☒ *Jakub Lev Houdek*

Procházky dějinami církve – 1

(nový seriál pro Communio)

Dějepis je zvláštní disciplínou. Na jednu stranu zachází s fakty, na stranu druhou ta fakta vykládá, přičemž nelze jinak. Snaha o co nejvěrnější podání dějů minulosti se nemůže vyhnout filtru, který ze zpráv a informací vybírá podle určitého klíče jen některé, na nichž ukazuje dané souvislosti. Anebo, jako kronikář, nepřebírá a píše, co mu připadá důležité. Z takových záznamů si pak ale musíme dějiny teprve vytvořit.

Dnes vás chceme seznámit s prvním dílem nového seriálu Communio o církevních dějinách. U každé základní učebnice nějakého oboru se v úvodu setkáváme s kapitolami, které zvědavý student většinou přeskakuje a nejinak tomu je u dějin. Vždyť zdoluhavé úvodní odstavce o dějinách oboru, o jeho předmětu, definici a teorii zdržují toho, kdo je dychtiv poučení a příběhu a chystá se do nich ponořit, zatímco autor jej nejprve zbrzdí tu více tu méně stránkami o tom, kdo začal dané téma jako první zkoumat, kdo a s kým se pak o vymezení tématu přeli, čím daný obor je a čím není a jakou kdo měl metodu zkoumání. Aníž bychom chtěli čtenáře unavit, ani my nemůžeme nějaký úvod úplně přeskočit, ale pokusíme se raději teoretizování o oboru umenšit a případně je zahrnout do seriálu samotného jako doplnění.

Historie je pojem odvozený z řečtiny, od slovesa „historó“ – po něčem se ptát, zjišťovat. Odtud pak také „histor“, znalec. Historie je tedy snaha zachytit minulé i současné děje a události tak, aby byly poznáním a poučením pro budoucí generace. „Historia magistra

vita“ – historie je učitelkou života, praví klasické úsloví. Aby tomu tak mohlo být, je třeba hledat a vybírat fakta, zkoumat jejich význam a souvislosti a vyprávět o nich. K tomu je zapotřebí dějepisců, tedy historiografů, mezi něž patří např. kronikáři. Kronikářské záznamy však většinou nestačí k tomu, aby bylo dosaženo určitého celkového pohledu na danou historickou epochu nebo téma. Dějepis se snaží události nejen chronologicky seřadit, ale především hledat a vyložit souvislosti, příčiny a důsledky těchto dějů. A zde je zřejmé, že historie může být také velice osídnou disciplínou a že se může stát, podobně jako jiné obory, služebníci nejrůznějších pokusů o nadvládu myšlení, aby podepírala a odvodňovala danou ideologii a její sebevědomí. Historie se nutně dělí do různých oborů podle tématu, zájmu i podle šíře záběru. Tyto obory jsou důležité i jeden pro druhý a nelze je jednoduše spojit do jediné veliké historie, která by zahrnovala všechno, neboť by se tu nutně ztratily detaily a mnohé významy. A tak jsou vedle sebe dějiny kultur a civilizací, ale také dějiny literární, starověká a biblická archeologie.

Církevní dějiny jsou také samostatnou oblastí nebo oborem historie. Zkoumají a popisují dějiny církve a využívají pro to poznatky ostatních disciplín. Církve je tedy předmětem církevních dějin. Předmět každé historické disciplíny je potřeba vymezit, určit, co do něj spadá a v jakém časovém období se odehrává. Předmět církevních dějin začíná tam, kde začíná křesťanská církev, tedy obec vyznávající vzkříšeného Ježíše jako Krista.

Zde tedy potřebuje dějepisec teologii, aby církev definoval. Vždyť jen otázka, kde církev začíná, kterým okamžikem se kruh apoštolů a ostatních Ježíšových učedníků a učednic stává křesťanskou církví, nemá zcela jednoduchou odpověď. Můžeme ji spatřovat v kruhu učedníků, k nimž přichází Kristus skrze zavřené dveře, nebo tam, kde vzkříšený Pán navštěvuje učedníky na cestě do Emauz a večerí s nimi. Církev není jen lidmi vytvořenou korporací, je dílem živého Boha ve vzkříšeném Ježíši. Vedle toho však s sebou nese znaky společnosti ba instituce, která nabývá a přebírá různé formy.

Historie potřebuje znát a třídit fakta a tudíž je pro ni nejdůležitější dostatek pramenů informací. Prameny, záznamy o událostech, však jsou různé, mají různou povahu i výpovědní hodnotu, historikova práce je tedy v tom, jak je číst, jak jim rozumět a jak jejich informacím rozumět, jak je spojovat a využívat. K pramenům církevních dějin patří biblické spisy Nového zákona, ale i ty je třeba je srovnávat s dalšími poznatky, neboť novozákonní spisy nevznikaly jako historické zprávy ale jako svědectví Božího slova. K pramenům tak náleží i další křesťanské a mimokřesťanské spisy, literární díla, kalendáře, martyrologia (seznamy mučedníků), hmotné památky nebo starokřesťanské nápisy... V raných dobách církve vznikaly však také kroniky a dějepisná díla. Prvním dochovaným dílem tohoto druhu je Církevní historie Eusebia z Kaisareje sahající do roku 324. Na Eusebiovy desetidílné dějiny pak navázali pokračovatelé, Sokrates Scholastikos (do roku 439) a Sozomenos (do roku 423).

Církevní otec a dějepisec Eusebios z Kaisareje
zdroj: <http://www.stpatstolono.org>

K dějepiscectví patří vždy členění látky, které spočívá v dělení podle časových období, tzv. periodizaci, nebo podle oboru, tématicky. Členění látky je nezbytné, avšak je také projevem určitého výkladu či hodnocení. V církevních dějinách se tak vyskytují obory jako dějiny Bible, dějiny dogmatu (církevního učení), dějiny spirituality (zbožnosti), dějiny koncilů, církevního práva, papežství, mnišství, církevního školství, pastýřské péče, zdravotnictví a služby, kázání, výtvarného umění, hudby a písně, liturgie, církevní literatury, legendistiky..., anebo dějiny církve na určitém území nebo v určité kultuře.

Periodizace dějin, tedy časové členění zase spočívá např. na zavedení křesťanského letopočtu (počítat rok narození Krista jako rok 1 navrhl roku 526 Dionysius Exiguus), předtím bylo zvykem počítat roky ve shodě s židovským kalendářem od stvoření světa.

I z evangelií zase známe antické počítání na léta vlády určitého císaře. K dalšímu dělení dějin, a to jak obecných či světových tak dějin křesťanských a církevních, přispěl pak především humanismus, který se obrátil k dějinám jako ke zdroji poznání o současnosti a vyslovil také potřebu hledat historickou přesnost a tudíž jít k pramenům – „ad fontes“. Prameny pak nutno rozlišovat, zkoumat jejich hodnověrnost, podrobit je kritice. Tak se zrodila také tzv. textová kritika u křesťanských a biblických spisů, která hledá co možná nejstarší, originální znění.

Základní periodizace církevních dějin je čtyřdílná – starověk, středověk, novověk (období evropské reformace a protireformace) a nová doba (od počátku 18. stol.). Existují pochopitelně různé názory a různé školy, které navrhují podrobnější členění dějin církve, otázky jsou také okolo doby rozhraní jednotlivých epoch, například, zda středověk počítat od roku 800 či od zániku Západořímské říše. Další členění se nabízí podle důležitých mezníků dějin církve, jako např. počátek státem uznané a podporované církve roku 325 nebo tzv. Velké schizma, rozdělení křesťanského Východu a Západu roku 1054, popř. upálení Mistra Jana Husa 1415 nebo vystoupení Martina Luthera 1519.

Pokud Vás, milí čtenáři, církevní dějiny zaujaly, máte se na co těšit v dalších číslech. V dalších číslech Communia se budeme věnovat vývoji struktur církve a poté českým církevním dějinám v ranném středověku.

Již nyní mohu poukázat i na některé zajímavé knihy v českém jazyce, které se dějinami křesťanství zabývají:

1. Dué – Laboa: *Obrazový atlas dějin křesťanství*. Praha 1998

2. Franzen, August: *Malé dějiny církve*. Přeložil a kapitolami z českých a slovanských církevních dějin doplnil Bedřich Smékal. 3. doplněné a rozšířené vydání, Kostelní Vydří 2006
3. Harries, Richard: *Dva tisíce let křesťanství*, Brno 2010
4. *Kronika křesťanství*. Praha, Fortuna Print 1998
5. Lane, Tony: *Dějiny křesťanského myšlení*. Praha, Návrat domů 1996
6. Ryšková, Mireia: *Doba Ježíše Nazaretského: historicko-teologický úvod do Nového zákona*. Praha 2008
7. Říčan, Rudolf – Molnár, Amadeo: *Dvanáct století církevních dějin*, Praha 1989, 2008
8. Stemberger, Günter: *2000 let křesťanství: ilustrované církevní dějiny s více než 1300 barevnými vyobrazeními a slovníkem pojmů z církevních dějin*. Kostelní Vydří 1999

☒ *Jakub Smrčka, farnost Tábor*

Rozhovor s... Klárou Alžbětou Samkovou

Široká veřejnost zná Kláru Alžbětu Veselou Samkovou jako energickou právničku s nekonformním způsobem vyjadřování, zabývající se často otázkou lidských práv, soužití majoritní většiny s romskou menšinou a v neposlední řadě též jako jednu z těch občanů, kteří ohlásili svou kandidaturu pro lednové volby prezidenta republiky. Méně již je veřejně známá skutečnost, že se hlásí ke Starokatolické církvi v ČR a je členkou pražské farní obce. Přestože jsme se na stránkách časopisu *Communio* vyhýbali komentování a podpory různých politických skupin či zájmů, které se netýkají přímo naší církve, přinášíme v tomto čísle rozhovor, který se týká i otázek vztahujících se ke kandidatuře na prezidenta, respektive prezidentku. Redakce *Communio* nijak nevyjadřuje podporu ani názor církve k výše uvedené kandidatuře, nicméně se domníváme, že se jedná o zajímavý rozhovor, který stojí za otištění.

Co Vás přivedlo do starokatolické církve?

Starokatolická církev zvítězila v mém osobním výběrovém řízení. Když jsem uvěřila v Krista a v to, co učí, hledala jsem společenství lidí, kteří by mi byli co nejbližší názorově i věroučně. Udělala jsem si „politickou škálu“ od římskokatolické církve na pravici po luteránskou církev na levici a začala se seriózním srovnáváním jednotlivých denominací. Svou povahou jsem konzervativní člověk, takže bych měla skutečný problém s církví, ve které by nebyla zachována apoštolská posloupnost. Tím v podstatě odpadly reformované církve.

Mojí další podmínkou bylo, aby „moje“ církev nebyla zapletena se sekulární mocí. Což byla podmínka téměř nesplnitelná. Starokatolická církev ji dle mého názoru splňuje nejlépe. Než jsem se rozhodla pro starokatolickou církev definitivně, navštívila jsem její bohoslužby ve všech pražských kostelích. To, co jsem zde našla, mne velmi oslovilo, takže poté jsem neměla žádný problém s tím, abych zase já oslovila pana biskupa Hejbalu, coby správce pražské farnosti, zda bych mohla být do církve přijata. Pan biskup mne připravil na křest a tak jsem se stala členkou komunity.

Dá se říct, že po tak náročném výběrovém řízení, jste našla svůj duchovní domov? Co se Vám na ní nejvíc líbí a kladně to hodnotíte?

Starokatolická církev předčila moje očekávání. Jako „bonus“ jsem zejména shledala dvě věci:

Starokatolická církev je dle mého názoru (bohužel) jediná, která zcela důsledně vypudila ze svých řad staré struktury typu spolupracovníků s StB. To je pro mne strašně důležité a jeden ze zásadních důvodů (kromě věroučných), pro které jsem nemohla přilnout k římskokatolické církvi, je, že se nedokázala vypořádat na příklad s hnutím *Pacem in terris* a dalšími opravdu nepěknými aspekty svého života.

Starokatolická církev je členkou Utrechtské unie, tedy mezinárodního společenství církví. To jí dává mezinárodnost, nadhled nad partikulárními zájmy. I když je starokatolická církev co do počtu členů malá, netrpí duchovní malostí. Je přirozeně kosmopolitní

a přirozeně tolerantní. To je pro mne k nezaplacení.

Ve starokatolické církvi se cítím velmi doma a duchovně svobodně i díky dalším aspektům jejího tolerantního přístupu, a to zejména k vědě a k ostatním křesťanským náboženstvím. Jsem přesvědčena o tom, že cesty k Bohu jsou různé a pokud po nich poutník kráčí s upřímným srdcem a oddaně, jsou Bohu tyto všechny cesty stejně milé. Domnívám se, že starokatolická církev má k tomuto mému vnímání víry blízko.

V poslední době je hlavním tématem zákon o odškodnění církví, jaký je na to Váš názor s ohledem na to, jak se tato věc týká starokatolické církve?

Jsem velmi nešťastná ze způsobu, jakým se projednávají církevní restituce, a jsem přesvědčena, že způsob, kterým se to děje, je velmi kontraproduktivní. Tento způsob je totiž veřejností vnímán jako záměna církve jako

instituce (především římskokatolické, která má obdržet řádově nejvyšší podíl) a víry (náboženského přesvědčení). Pomocí bulvarizovaných médií tento zákon zabráni řadě lidí, aby se vydali na cestu hledání v Kristových stopách. Jsem přesvědčena, že tento způsob projednání zákona bude mít antimisijní důsledky, a to dlouhodobého charakteru. Z pohledu právníka, který se dlouhodobě zabývá problémem restitucí, shledávám v konstrukci zákona velmi nesprávné uchopení problematiky. V tomto znění to vypadá, že zákon o církevních restitucích jde proti zájmům obyčejných občanů, kteří byli komunistickým režimem okradeni a jejichž životy byly zničeny. To je víc než nešťastné – to vede k rozdělení národa na věřící a nevěřící, což je to poslední, co může naše země potřebovat.

Velmi bych si přála, aby starokatolická církev byla nezávislá na státu, aby měla vlastní jmění a mohla je spravovat. Jsem přesvědčena, že by tak činila dobře, zodpovědně a nejen ve prospěch věřících své církve. Restituční zákon k tomu však, obávám se, nepovede ani v případě, že by byl skutečně přijat.

Teď se však věnujme hlavnímu tématu, které se týká Vás. Co Vás vedlo k tomu, že jste ohlásila svoji kandidaturu na prezidentku?

Bedlivě jsem zkoumala tři aspekty: první se vztahoval k této zemi. Druhý se vztahoval k ostatním kandidátům a třetí se vztahoval ke mně.

Co se týká naší země, tak celý život politiku sleduji, v porevolučních letech 1990 – 1992 jsem byla poslankyní Federálního shromáždění, takže jsem i člověkem aktivně politickým. Dlouhodobě sleduji, jak se naše země vzdaluje od demokracie i od „normálního“ lidského rozumu. Vidím, jak jsou obcházeny

ústavní principy, a jak je znásilňováno právo. Obávám se, že jsme se velmi odchýlili od správné cesty.

Co se týká ostatních kandidátů, jsou v zásadě dvojího druhu. Kandidáti, kteří jsou podporováni politickými stranami nebo byli v posledních dvaceti letech aktivní ve vysoké politice. Tito lidé nesou za dnešní stav naší země přímou zodpovědnost. To je pro mne jako pro voličku zcela vylučuje z kandidatury. Potom to jsou lidé, kteří se s uplynulými vládami nezapletli, ale mají dvě zásadní vady. První je, že nejméně nejsou odborníci, ale z jejich prohlášení je patrné, že o právních a politických aspektech fungování politické moci mají velmi neurčitě představy. Zdá se, že v Čechách každý rozumí právu a fotbalu. Ale politika je i „řemeslo“ – a k němu musí člověk dospět alespoň dlouhodobým zájmem a usilovným studiem. Což u „nepolitických“ kandidátů postrádám. Postrádám znalost našeho politického prostředí a postrádám u nich tým kvalifikovaných spolupracovníků, které by si do svého úřadu přivedli. Je moc fajn mít na facebooku dvacet tisíc přátel, ale mne by zajímalo, koho by si třeba tento kandidát vzal s sebou na Hrad jako kancléře...

Kromě toho u všech kandidátů postrádám ještě jednu vlastnost – záruku osobní statečnosti a neochvějnosti. Na prezidenta republiky bude v každém případě vyvíjen při mnoha příležitostech obrovský tlak – osobní, mezinárodní, politický. V takových chvílích bude nutno prokázat mimořádnou osobní integritu. Bude nutno si dobře rozmyslet, CO si vlastně coby prezident myslím, KAM naši zemi vedu, JAK mám jednat. Nebezpečí

chyb bude veliké. Jsou kandidáti připraveni se masově setkávat s nenávistí a odolávat jí? Jsou schopni naslouchat vnitřnímu hlasu, formovanému jejich vírou? Dva z kandidátů prohlašují, že jsou věřící (paní Roithová, která kandiduje za KDU-ČSL, a druhý člen této strany, JUDr. Jiří Karas), ale reflexi a pokornou připravenost na tuto situaci jsem u nich nezaznamenala, stejně jako u dalšího kandidáta, jehož rodina je spjata s nejvyššími církevními funkcemi i českých zemí mnoho set let. To mne velmi znepokojuje, protože prezident má být jako skála. Má všem naslouchat, všechny vyslechnout, ale nakonec musí rozhodnout sám – a bez nenávisti a bez strachu. Co se týká mne a mé kandidatury, tak ačkoliv jsem se do ní pustila sama a na základě vlastního rozhodnutí, přistupuji k ní s ostychem. Protože to, o co se snažím, je naslouchání Božího hlasu: je to, Pane, to, co po mně chceš? Nebo chceš něco jiného? Řekni – a budu Tě následovat... Mám vědomosti, znalosti, mám oporu v Tobě a nepodléhám strachu. Stačí to?

Nosím jména dvou mimořádných žen, světic a služebnic lidí. V té době neobvyklé jméno Klára mi dala moje maminka, jméno Alžběta jsem si vybrala při křtu sama. Ve svém prezidentském úřadu bych chtěla příklad obou těchto mimořádných žen následovat a určitě bych nezapomněla ještě na poslední, která k tomuto triumvirátu jak rodem, vírou, svatostí i časem patří, totiž sv. Anežku.

Co byste jako prezidentka v naší zemi změnila?

Pravomoci prezidenta údajně nejsou velké, avšak jedna je naprosto nezpochybnitelná: prezident udává tón. Reguluje břehy, kudy má řeka téci. Náš dosavadní prezident zapomněl, že existuje něco, co nás všechny přesahuje. Prezident, který byl před ním, zase zapomněl, že žije v reálné zemi a reálné situaci a že promluvy nestačí. Myslím, že v dnešní době má prezident za úkol povzbuzovat všechny k tomu, aby se chopili svých vlastních životů, své vlastní zodpovědnosti, aby přestali pochybovat o své vlastní hodnotě a začali sami se sebou zacházet sebezodpovědně. Vždyť všichni jsou těmi, které stvořil Bůh k obrazu svému a již z tohoto titulu jim náleží lidská důstojnost (a to věřícím i nevěřícím nebo jino-věřícím). Nemusí se jí doprošovat, nemusí si ji zabezpečovat falešnými činy a získáváním materiálních statků, stačí, aby stejně jako když Bůh projevuje úctu k člověku a jeho svobodné vůli, projevovali totéž k sobě navzájem. V tomto směru bych směřovala veškeré svoje prezidentské úsilí.

A pokud byste byla zvolena prezidentkou ČR, přemýšlela jste už o tom, kde byste chtěla mít tradiční Te Deum?

Ne, nepřemýšlela. Ta věc je tak jasná, že není potřeba o ní přemýšlet. V úvahu připadá pouze chrám sv. Vavřince na Petříně. Že se do něj vejde málo lidí? A kdo jiný než věřící z pražské farnosti a přátelé z těch vzdálenějších by tam měli být? Ti, kteří do kostela zavítají tak říkajíc od jednoho „Te Deum“ k druhému? Chválit Boha v jiné komunitě než těch, se kterými se setkávám při svých – bohužel nepravidelných – návštěvách eucharistie by mi

přišlo podlým popřením sama sebe. To neudělám.

Je nějaká prezidentská či vládnoucí osobnost z naší historie, ke které máte nejbližší?

S prezidenty naší země mám problém – v jednom či druhém či dalším aspektu s každým jedním z nich. Byli buď přílišnými pragmatiky, nebo přílišnými idealisty. Ohledně Masaryka pak mám skutečně zásadní problém s jeho přístupem k Pittsburským dohodám, jejichž nedodržení ve svých důsledcích značně přispělo ke vzniku druhé světové války. Protože bych však byla první ženou u vlády po císařovně Marii Terezií, nepovažovala bych za zcela špatné se vztáhnout právě k této panovnici. Její vliv v některých aspektech přetrvává dodneška. Její reformy byly v té době neuvěřitelně pokrokové. Její zájem o zlepšení poměrů v zemi byl jednoznačný, její píle, pracovitost, vzdělání i víra byly příkladné. A kromě toho zůstala člověkem, o čemž svědčí mimo jiné i to, že měla 16 dětí. Poněkud opatrnější – doufám, že úspěšnější – než ona bych chtěla být v zahraniční politice. V té ovšem vyniká další velká vladařská postava našich dějin, Jiří z Poděbrad. Král náboženské tolerance a evropského rozhledu. Byl to on, kdo navrhnul vybudování Všeobecné mírové organizace („Smlouva o nastolení míru v celém křesťanstvu“) křesťanských panovníků, v níž by se všichni snažili o upevnění trvalého míru na principu národní svrchovanosti států, zásady nevměšování se a řešení sporů před mezinárodním soudním tribunálem. V tomto směru pokládám Jiřího z Poděbrad za jednoho z neúspěšnějších českých vládců vůbec,

za vládcce, který se jako první v Evropě pokusil iniciovat vznik něčeho, v čem můžeme dnes vidět předobraz Evropské unie.

A závěrem mě napadá otázka – kolem udělování prezidentských milostí se vedou sáhodlouhé diskuze, hlavně v případě posledních dvou prezidentů. Jak se na jejich udělování milostí díváte Vy? A jak byste Vy využívala možnost udělovat prezidentské milosti?

Milost je od slova „milosrdenství“ a toho je v naší společnosti velmi málo. Proto pléduji za zachování milostí, i když bych o nich rozhodovala zcela jinak, než dosavadní dva prezidenti. Samozřejmě a priori vylučuji jakékoliv handlování s milostmi. Milost je věc zcela mimo „obchod“. Především bych byla velmi opatrná s tak zvanými „sociálními důvody“. Kolik lidí žije ve strašných sociálních podmínkách, jsou nemocní, o jejich děti není postaráno a ničeho se nedopustili? Pro udělení milosti je zapotřebí skutečné změny v postoji odsouzeného – myslím, že bychom neměli zapomínat jednak na pokání, jednak na to, čemu se říká „metanoia“ – proměna srdce. Protože když k ní nedojde, pouštěla bych z vězení stejného zločince, který byl do něj uvržen, což by postrádalo smysl. Domnívám se, že pro mne by byli adepty na milost ti, v jejichž trestném činu by byl už samotný trest obsažen. Na příklad jsem nedávno četla o nějakém otci, který neopatrně na dvoře couval tak, že omylem porazil a zabil svoje malé dítě. Nedovedu si představit, jaký horší trest než to, co se stalo, by mu soud

mohl uložit. Jelikož mám právnické vzdělání, pravděpodobně bych se otázce milostí věnovala sama a na rozdíl od předchozích prezidentů bych chtěla s každým adeptem na milost nejen osobně mluvit, ale mít také jasno, co s ním bude po udělení milosti dál. Dostat se za brány vězení je určitě pěkné, ale nechat kohokoliv před tím vězením bezradně stát, to je skoro ještě horší než jej propustit. Při udělení milosti musí být zabezpečena péče nějaké komunity nebo rodiny, která se o adepta milosti postará. Jsem přesvědčena, že to jsou ty chvíle, kdy je církevní společenství přesně takovou komunitou, která může omilostněnému zásadním způsobem pomoci. Čímž se dostávám k poslednímu – nevyžádanému – bodu k nevyžádané odpovědi: Být prezidentem dává člověku obrovské pravomoci, které vůbec není potřeba, aby byly na papíře. Jenom tím, že prezident může spojovat lidi, povzbuzovat je k tomu, aby čelili každodenním nesnázím, už v tom je jeho obrovská síla, jeho obrovské možnosti. Představa, že bych mohla tuto obrovskou pravomoc dát ve prospěch těch, kteří ji potřebují, dává sílu i mně, abych o funkci prezidenta republiky usilovala.

☒ *připravila Monika Mádllová*

Stará dobrá Anglie

Starokatolický dětský letní tábor 2012

Táborská starokatolická farnost (středisko *Communio*) uspořádala ve dnech 22.– 28. 7. 2012 ve Strašicích u Rokycan již 13. letní tábor pro děti a mládež. Týden byl tématicky pojmenován „Stará dobrá Anglie“.

Byli jsme překvapeni, co všechno k Anglii patří: poštovní známky (každé z dětí si navrholo a namalovalo vlastní poštovní známku), fotbal, auta, krásné detektivky se Sherlockem Holmesem, Harry Potter, Pán prstenů, celosvětové skautské hnutí atd. Přiblížili jsme si spolupráci Čechů s Anglií v dějinách, zvláště pak v RAF (Anglickém královském letectvu) za 2. světové války. Kromě povídání a her a jsme podnikli i výlet podél říčky Kolbavy k technické památce „Hamr v Dobříví“ z 16. století. A protože nám přálo počasí, cestou jsme sbírali houby a přinesli je na tábor. Taky jsme si pochutnali na borůvkách.

Ve čtvrtek večer jsme navštívili rokycanskou hvězdárnu, kde jsme měli zasvěcený výklad s ukázkou tří dalekohledů a poté následovalo pozorování Měsíce a výklad hvězdné oblohy s pomocí počítačového programu Stellarium. K vrcholům tábora patřilo divadelní představení „Romeo a Julie“ od W. Shakespeara, které si mládež sama připravila a neuvěřitelně nás všechny pobavila. V pátek 26. 7. začínaly v Londýně olympijské hry a tak jsme i my měli celý den olympijské disciplíny (fotbal na tamním hřišti a střelbu lukem a vzduchovkou). Večer byly rozdávány medaile. Během týdne se konal již tradiční ping-pongový turnaj. Navštívil nás i podpřevor benediktinských klášterů v Břevnově a Emauzích,

Mgr. Zdeněk Aleš Vandrovec, který nám vyprávěl o anglických benediktinech a ukazoval nám snímky jejich klášterů.

Děti byly seznámeny s různými technikami výroby. Naučily se plést košíky (což vyžadovalo obrovskou trpělivost) a vyrobili si šperky z hmoty „Fimo“ a trika sypanou batikou. K Anglii patří i rytířství, takže se vyráběl papírový hrad, meče a štíty s pomalováním erby. Celý tábor pak mladí zakončili taneční diskotékou i s tombolou.

Poděkování patří Městskému úřadu v Táboře – odboru školství, mládeže a tělovýchovy, který na tuto akci přispěl dotací a tak zajistil, že se tábora mohly zúčastnit i děti z neúplných a sociálně slabších rodin.

Velké poděkování za chutnou a častou krmi patří našim kuchařkám (Věrice Dvořákové a Marušce Hlavatě) a Janě Čížkové z Tábora za pomoc při různých aktivitách. Největší dík pak patří méj manželce Aleně, která měla celý tábor programově na starosti a měla s tím hodně starostí a shánění.

☒ *Mgr. Alois Sassmann
starokatolický farář v Táboře
a vedoucí farního střediska Communio Tábor
fotoreportáž z tábora naleznete na
zadní straně tohoto vydání Communia*

Zprávy

Gratulace

V pátek 20. 7. 2012 se našemu jihlavskému faráři Martinu M. Čapkovi a jeho manželce Miroslavě narodil třetí syn, Maxmilián Josef. Jménem redakce moc gratulujeme a přejeme hojnost Božího požehnání.

Práce na faře v Jablonci nad Nisou pokračují

V neděli 9. září 2012, slavili Jablonečtí svou každoroční pouť. Po eucharistické slavnosti, kterou celebroidal biskup Dušan Hejbal, následovalo příjemné posezení u spousty dobrého jídla a pití. Jablonecký farář Karel Koláček také farníkům a návštěvníkům z jiných farních obcí nabídl prohlídku fary, kterou postupně opravuje. Práce na rekonstrukci velmi pokročily a dům už je i částečně obyvatelný. Více informací nejen o opravách jablonecké fary přineseme v příštím čísle v připravovaném rozhovoru s Karlem Koláčkem.

Proběhl další pracovní-modlitební víkend v Desné

Ve dnech 17.–19. 8. 2012 proběhl v Desné v Jizerských horách druhý pracovní-modlitební víkend za účelem úklidu místní fary a kostela. Práce bylo hodně, ale pomocných rukou se sešlo více než dost a s modlitbou a písní na rtech práce rychle utíkala. Během dne byly naplněny dva kontejnery o objemu 7 m³ a předpřipraveno spousta dřeva, kterým se bude moci topit v zimních měsících. Tím se brigádníkům povedlo udělat nutný hrubý úklid, aby se mohlo začít pracovat na zvelebování a obnovování farnosti v Desné.

Šumperská obec slaví 15. výročí příchodu bratra faráře Pavla Cepka

V neděli 2. 9. 2012 si šumperská farní obec slavnostní bohoslužbou za předsednictví biskupa Dušana připomněla 15. výročí příchodu faráře Pavla Cepka a jeho manželky Jiřiny. Během slavnostní bohoslužby poprvé přistoučila k eucharistii Kristýnka Cepková (viz titulní strana tohoto vydání Communia).

pout' v havlíčkově brodě

V neděli 16. 9. 2012, proběhla v Havlíčkově Brodě poutní slavnost Povýšení sv. Kříže. Při této příležitosti přijel do farnosti i biskup Dušan Hejbal. Dopoledne se všem velmi líbilo, a to nejen díky pěkné hudbě, výbornému jídlu, které někteří farníci na tuto příležitost připravili, ale především díky milé konverzaci všech přítomných, i pro hřejivé počasí.

Pout' ke kapli na Svákově

Dne 22. 9. 2012 prožili soběslavští a táborští starokatolíci příjemnou pout' ke kapli Bolestné Panny Marie na Svákově u Soběslavi.

Místo osídlené již Kelty a později Slovy ná dodnes své kouzlo, krásnou atmosféru a vy-
nikající pitnou vodu pod kaplí.

Mše svaté se zúčastnili i zástupci z věřících
Církve bratrské a Církve českobratrské evan-
gelické. Následovala vycházka k tzv. Vyhliďce
(na Soběslav) a pak k altánku, kde bylo com-
munio s posezením, povídáním a jídlem.

Pražští starokatolíci byli opět na koních

V sobotu 22. 9. 2012 se pražští starokatolí-
ci znovu vyhoupli do sedel. Přestože ještě
zrána vydatně pršelo, po příjezdu na ranč se
vyčáslilo, a následovaly samé příjemné zážitky.
Na Ranč B do Sušice u Dubé dorazilo 21 čle-
nů obce a jejich blízkých. Jezdci absolvovali
delší vyjížďku, místy ve svižnějším tempu, ne-
jezdci se povozili poklidněji. Jízdu si všichni
užili dle svých možností a schopností, žádný
koník svého jezdce neseřásl. Mezi projížď-
kami se děti věnovaly četným hříbátkům, ko-
fatům, kravičce a jiným tvorům, kterých je
na Ranči B početně. Výlet zakončili kolem
17. hodiny v příjemné restauraci v Mělníku,
ve společnosti místního mluvícího papouška.
Vzhledem k nádherné přírodě v okolí ranče,
vstřícnosti jeho majitelů a mírným a trpěli-
vým koníkům, na sebe podobná akce jistě
nenechá dlouho čekat.

blíží se 6. ročník akce Modlitba za domov

V neděli 28. 10. 2012 se v Roudnici nad La-
bem uskuteční již 6. ročník ekumenického
setkání Modlitba za domov, které pořádá
Ekumenická rada církví ve spolupráci s Ná-
rodní sítí Místních akčních skupin.
Součástí akce je celonárodní výtvarná
soutěž pro děti a mládež s názvem „Nová

standarta – PRAVDA VÍTĚZÍ“. Cílem je
najít mezi mladými lidmi nový obraz pro
prezidentské heslo, který bude vyjadřovat
pokoru, víru a naději.

6. ekumenické shromáždění
Roudnice nad Labem a Říp

MODLITBA ZA DOMOV

28.10.2012

www.modlitbazadomov.cz
Pravda vítězí!
„Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí.“
J 18, 37. 38.

SOBOTA 27. 10. PRAHA
od 18 hodin Ekumenická modlitba za vlast „5 vírou a odvahou do budoucna“
Katedrála sv. Víta
Slavnostní modlitební setkání představitelů církví a koncert klasické hudby
– A. Dvořák, B. Smetana, účinkují Severočeský filharmonický sbor Česká Lípa –
Liberec, Pileznická filharmonie a Katedrální sbor Cantores Gradecenses, dirigent
Josef Zádina

NEDELE 28. 10. ROUDNICE NAD LABEM
od 11 hodin Celodenní program pro malé a velké
Husovo nám., Kulturní dům Říp, centrum města
– koncerty (Jan Burian, Benjamin, Acant a další), divadla (Světovo divadlo, Bohem-
ská divadelní společnost), soutěžně–naučný program pro děti a jejich rodiče
– stánky s výrobky chráněných dílen, prodej fair-trade výrobků
– čtení Bible a modlitby v rotundě na Řípu (svyadlová doprava z Roudnice)
– pouťní stezka po duchovních místech Roudnice nad Labem
od 15 hodin Ekumenická slavnost Modlitba za domov
kostel Českobratrské církve evangelické, ul. Svárovského 67a
– v přímém přenosu České televize moderují Martina Koclovská a biskup Dušan Hejbal
– koncert Roberta Křetana & Druhá trýsky a Třeteborských písničků
– společné setkání a modlitba představitelů církví působících v ČR
od 18 hodin přednáška „Archeologie a Bible“ Doc. Petra Charvátka
Městská knihovna

PONDĚLÍ 29. 10. PRAHA
od 13 hodin otevřena Konference Místních akčních skupin (MAS) a zástupců
církví na téma „Společně – křéř razem a udržitelnosti venkova“
Pražské arcibiskupství, síň kardinála Berana

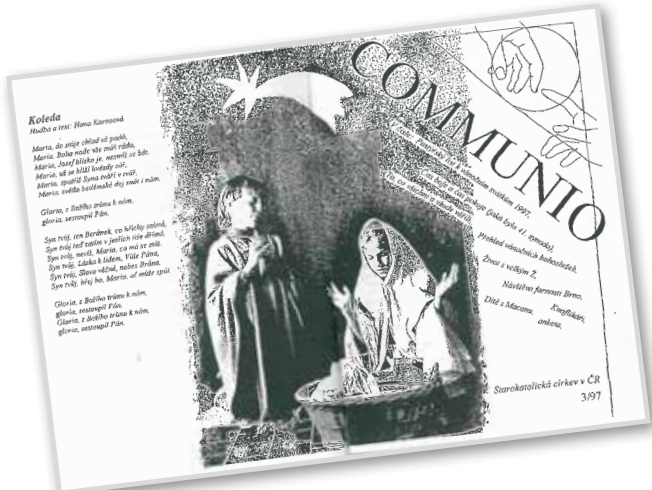
organizují
Ekumenická rada
církví v ČR

za podpory
MINISTERSTVO
KULTURY

Ústecký kraj

Modlitba za domov 2012 proběhla pod záštitou starosty města Roudnice nad Labem Vladimíra Urbána a hejtmanky Ústeckého kraje Jany Vathové
Ekumenická rada církví v ČR, Donská 5, 101 00 Praha 10, tel. 271 742 326, www.ekumenika.cz

Z archivu Communia

Starokatolická církev ve sdělovacích prostředcích:

- 28. prosince 1997 v 17.55 h - sváteční slovo biskupa Dušana (vysílá Česká televize)
- 1. ledna 1998 v 17.00 h - novoroční ekumenické setkání v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze, mj. hraje skupina Fenix, slavnost moderuje D. Brůhová a D. Hejbal (přenáší Česká televize)
- 1. února 1998 v 9.00 h - přímý přenos rozhlasové bohoslužby z Pacova, mši svatou slouží P. Mgr. Alois Sassmann (přenáší Český rozhlas 2 - Praha)
- 20. prosince 1998 v 9.00 h - přímý přenos rozhlasové bohoslužby z rotundy Nalezení sv. Kříže v Praze, mši svatou slouží biskup Dušan Hejbal (ČRo 2)
- 3. května 1998 ve 14.10 h - studiová bohoslužba slova (vysílá rozhlasová stanice Svobodná Evropa)
- 20. září 1998 ve 14.10 h - studiová bohoslužba slova (vysílá rozhlasová stanice Svobodná Evropa)

Dne 18.10.1997 splnomocnila synoda Starokatolické církve Rakouska svého biskupa B. Heize ke kněžskému svěcení žen. Pro ordinaci žen se vyslovily již synody v letech 1991 a 1995, dosud se však čekalo na stanovisko Utrechtské unie. Ta přenechala rozhodování v otázce ordinace žen jednotlivým členským církvím.

Ve dnech 27.12.1997 - 3.1.1998 se uskutečnil mezinárodní lyžařský tábor starokatolické mládeže v rakouských Alpách pořádaný Mezinárodní starokatolickou organizací (IOCY). Akce se zúčastnil i několik lyžníků z Čech.

Do stavu duchovních bude 21.12.1997 v pražské rotundě Nalezení sv. Kříže přijat Ivan Peschka. Bratr Ivan bude pověřen službou ve farnosti Desná.

V pražském sociálně-pastoračním centru Communio v ul. K. Světlé probíhá ve dnech 5.12.97 - 6.1.98 výstava ojedinelých vánočních fotografií a fotografů. Vystaveny jsou díla fotokroužku Školy Hrou pod vedením Gabriely Čapkové.

Co vás čeká v příštím čísle:

- * Slovo na cestu... * To, co všichni a všude věřili... * rozhovor s Prof. Davidem Holetonem * anketa * úvahy nad problematikou svěcení žen v ČR * návštěva farnosti Desná * jaká čtete evangelia (statistika) * recenze * poezie * slovníček mistra

COMMUNIO - Vydává Starokatolická církev v ČR, Hládkov 3, Praha 6, 169 00, tel. 02/352395
 Vyšlo 10.12.1997
 Za toto číslo zodpovídá redakční rada v čele s Jiřím Konvalinou (za dětskou část zodpovídá Iva Suchá).
 Děkujeme za příspěvek na papír a tisk.

DĚTSKÉ COMMUNIO

1 2 3 4 5 6 7 8 9

7. MOJĚ POUZE
8. ŽELŮM BŮVIVA
9. LANA
10. MOJĚ POUZE
11. BAVNY PĚK
12. LÁSKAVITĚ NĚJŮ
13. PĚAN
14. ŽELŮM BŮVIVA
15. NĚKOLIK ŽENSTVÍ ŽIVY

PÁCOV:

PLÍŤEME OSMO ČERHŮ,
NA NÁSĚ ZPĚLĚBŮ,
A CO NĚJŠI NĚCHÁTE
SE ZAHAMBIT PRÁSKŮ?
POFFEZIE PŘÍRODY,
DOK NĚM TĚM PRŮČEŽE

Dana & Jan

TÁBOR

PRO VÁS TO TAKY PUSTÍ!
OBĚMA PARODIEM PŘEJEME
KÁŽDĚ, ŠTASTNĚ A PŘES-
NĚMĚ VÁMOU CE

Dana & Jan

CO JE TO ADVENT?

JE TO ŽEBOTI PŘÍPŮBY
NA ŠANEC TAVU ČERHŮ
TĚBY, PRŮVĚŘENÍ
NĚBĚLI ZAČÍNÁŤ
SĚŘEVNÍ (LITVŮSKÝ)
RĚK. V ADVENTU DŮŠE
MÁME V ČITĚLE
ADVENTNÍ VĚNEČ, PŘI
MŤE SVĚTLE JE PŮVĚŘI
RŮZNŮ FALŠE BRATY

P. ALONZ TÁBOR

HÁDANKA

KTERÉ TĚLŮ
NĚM NĚM NĚM
HROZILŮVA K
(POMŮŽTE, VĚKŮ NĚMŮ)

VAŘNÍ DOAŘFKYVA
ČAU, ČAU, ZDRŮVÍM VÁS
A NEZAPOVĚJTE
MĚJTE SE FRYJA!
HÁKĚTA

MAREČKA

MAREČKA

PREPĚVŮM TVOU BAJNÍČKY
A ZDĚJE SE MI BYT ŠŤAVŇA
ŠŤAVŇA O VANOČKĚ
CITĚS JE JAKO ŠŤAVĚ Z TVĚ
BÁJNÍČKY! JEJĚNE JAKO KÁŘSŇA

ŠŤAVĚ. A TY NĚM VŮŮ
DARŮ, JAKO JEJĚNE Z TVĚ
DARŮ, JEJĚNE MŮ PRŮVĚŘENÍ
JAKO JAKO ŽEJĚNE, DŮVA NĚM
JE PROTĚŘEDNÍM VŮVĚŘENÍ
LIDI, ABY BOMNĚLI A ZKĚSŮLI
NĚS ŽIVOT. KŤAVĚ A PŮVĚŘENÍ
VANŮCE!

Dana

MARČUŠKA

HAZDĚ JE MI TO LITĚ,
ALE JINAK TO NĚJĚ
HÁKĚTA

DĚTSKÉ COMMUNIO
STAROKATOLICKÁ CIRKEV
HLAŤKŮV
769 00 PRAHA 6

Deep river - negro spirituals and african rhythms Resonance a Dunuba

Na poslech tohoto CD jsem se docela těšil, již když jsem ho za účelem recenzím dostal. Spirituály mám docela rád, a když jsem se v bookletu dočetl, že na CD spolupracovali smíšený sbor (Resonance) se skupinou perkusistů hrajících africké rytmy, silně jsem si od tohoto spojení zajímalý zážitek, nabízející spirituály v nových souvislostech. V tomto ohledu jsem byl bohužel zklamán. Obě hudební tělesa si hrají na vlastním písečku, prolínají se pouze ve dvou případech, bohužel toto spojení vyznívá, až příliš akademicky.

Album je rozděleno na několik částí. První a poslední skladbu hraje Dunuba, které patří i sitadelní blok alba, kde se právě setkává se sborem Resonance. V tomto bloku zpívá Resonance ještě jednu africkou píseň sama.

Spirituály v podání Resonance působí poněkud akademicky a mnohdy i neživě, což pramení z volby úprav zhruba z dvacátých let našeho století, ale toto nebezpečí hrozí asi každému sboru, který

by se do něčeho takového pustil. To je asi jediné, co lze albu vytknout. Resonance nicméně dostal hezky a v rychlých skladebách to s tou neživostí není tak zřetelné.

Dunuba je na hodnocení více problematická. Africké rytmy svou šňůru mají, ale k akademizujícímu pojetí spirituálů se mi moc nehodí. Člověk nemá vždy náladu poslouchat oboje, ale koneckonců na každém CD-přehrávači se dá přeskakovat.

Toto album nikoho nepřekvapí, naneště na něm mnoho nového, ale poslouchá se příjemně.

Když už vás začnou české vánoční kolody linaout se z každého roku dvacetitřetí hodin denně iriovat, je toto CD s příjemnou a klidnou atmosférou žemských spirituálů tím příjemnějším, co vás může poikat. Horké africké rytmy v podání Dunuby přijdou za mrzavých večerů také vhod, zvláště když ve vašem bytě ještě nezáchází top.

Karel Čada

Knoflíkáři

Je dobře, že tento film přišel, kdý přišel. Proto nevážte a běžte do kina co nejdříve, protože Knoflíkáři je dobré vidět na pozdím. Je to film, který vás donutí přemýšlet, až půjdete sychravým, tmavým večerem z kina domů. Režisér filmu Petr Zelenka dlehnouje ke půdě klasického hraného filmu. Je autorem dvou fiktivních dokumentů o hudebních skupinách *1968 zámek a Město a Žatec*, kdy první z nich byl viděn pouze v televizi. V Knoflíkáři píchá do kin první český film, jež může být zatazen do skatuly filmů nezavazlých. Skládky se z řesti podobně propojených prapropojených konstrukcí. Tato složité konstrukce vyvolává u něčeho souvislosti s křivoním filmem devadesátých let *Pulp Fiction*. Petr Zelenka je v souvislosti s Knoflíkáři spjovává např. s Woody Allenem, a nímž ho poji to, že je více seánátristou a méně režisérsem a umí naspat obě scény. Všechny povídky, krom první, se odehrávají v Praze devadesátých let.

První povídka, nazvaná *Šišci z Kokury*, se odehrává v japonském městě Kokura a nad ním na konci druhé světové války. Po silném útok povídky se máže divák dovědět, proč se Hák v Japonsku "mít štěstí jako z Kokury". Druhá povídka přibližně roztomilého Noe na zemi nebo Scorseseho Taxiáky, a nímž má stejný i název. Taxiáky. Tento scénario se nelze ani divit, protože taktič se v nci dá snímat omezeným počtem technik, a tak se techniky zabírá množství opakovat v různých filmech. Z dalších povídek bych chtěl ještě vytknout *Pitomec*, kde ští Eva Holubová s Rudolfem Hrušínským. Tato dvojice si některé dialogy vymyšlela až při kamerových zjevech a jeji opravou se života.

O další povídky se nebudu příliš zmínovat, neboť odkrývám souvislosti je na tomto filmu to nejzajímavější a nerad bych je přehodil.

Zelenka dal filmu velmi naturální charakter, a to se umocňuje výběrem herců (David Černý, redaktka Pavlová atd.). Film má mnohá formální chyby, ale dojem opravdovosti jejich lidí mnoho přebíje. Tato opravdovost dělá z tohoto filmu událost roku v české kinematografii.

Karel Čada

Náboženství B r n o

Jednou starokatolickou obcí na tolik velkých místech Moravy je - Brno. Ve srovnání s obcemi v severních Čechách či Praze vzniká starokatolická obec v Brně relativně pozdě. V roce 1901 se konal v Brně první starokatolický přednáška a dne 9. 9. téhož roku je sloužena první bohoslužba, kterou oslavují spolu farář Ferke a Zdeněk.

V roce 1907 probíhají v Brně národní boj: Na jejich základě se v německých obcích konají shromáždění a objevují se větší protesty proti vznikání českých škol německým dětem. Dne 21. 7. 1907 složil vikář Hessner bohoslužbu, po níž následuje přednáška. Po skončení přednášky přestoupilo ke starokatolicství 42 příslušníků. Zanedlouho, dne 8. 9. 1907, je založena filiální obec Brno, která v té době spadá pod farnost Vídeň.

Již roku 1908 získávají brněnští vlastní pastorační místnost.

Narozdí od výše zmíněných severočeských farností, kde státní úřady dlouho rozdívali obcí umělců brady, tak filiální v Brně je naopak státní orgány uznána již 8. 5. 1911.

Dne 29. 4. 1912 je i duchovního správce zvolen vikář Güt.

Ani v meziválečném období, kdy naše církev zažívala období největšího rozmachu, nepatří (toť již samostatná) farnost Brno ke členským oporám. Zatímco v obcích jako Varnsdorf, Desná, Šumperk či Olomouc se "důše" potějí na tisíc, v hlavním městě Moravy je stokrát méně asi 300. Stejně jako ostatní obce i Brno je poznamenané osávnou němeč. Ve farní obci tak zůstává pár desítek lidí. Paradoxné se obec zvedá v šedesátých a sedmdesátých letech.

Současnost farnosti není o nic lepší. Po odchodu faráře Bačnického je farnost administrativně až z dalekého Šumperka P. Mgr. Pavlem Cepkem. Tomu stulu o rozvoji farnosti záleží i nevhodné umístění kaple Úctě Páně (areál technického muzea). Církev se proto musí snažit o hledání nového bohoslužebného místa, aby našel do brněnské obce dostu nové lidě, které tato nyní potřebuje. Hledání i finanční zabezpečení tohoto místa však bude hodně náročné. Po vyšetření těchto problémů a oslovení většiny těchto věřících je nutno, stejně jako jinde, obsadit Brno stálým duchovním.

Jiř J. Konvlnina

Stará dobrá Anglie

Táborská starokatolická farnost (středisko Communio) uspořádala ve dnech 22.–28. 7. 2012 ve Strašicích u Rokycan již 13. letní tábor pro děti a mládež. Týden byl tématicky pojmenován „Stará dobrá Anglie“. Podrobněji o programu tábora píše náš táborský farář Alois Sassmann na straně 19.

